

Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника
Кафедра образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва та реставрації

Методичні рекомендації до самостійної роботи
навчальної дисципліни
Скульптура

для спеціальності 023 Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво,
реставрація.

Освітня програма «Образотворче мистецтво».
Другий (магістерський) рівень вищої освіти

Автор: ст. викл. Кіндрачук В. Б.

Затверджено на засіданні кафедри
образотворчого і декоративно-прикладного мистецтва та реставрації
№1 від “31” серпня 2023 р.

Івано-Франківськ – 2023 р.

ЗМІСТ

1. Вступ
2. Пояснювальна записка
3. Структура самостійної роботи
4. Тематичний план самостійної роботи
5. Питання для самоконтролю
6. Оцінювання результатів самостійної роботи
7. Рекомендована література

Вступ

Предмет вивчення навчальної дисципліни полягає в ознайомленні студентів зі скульптурою як мовою образотворчого мистецтва, набутті ними відповідних теоретичних знань та практичних навиків. Також програма має на меті розвинути в студентів просторове та абстрактне мислення, навички моделювання об'ємно-просторових форм.

Програма зі скульптури передбачає поєднання коротких ввідних лекційних матеріалів із практичним курсом і великим об'ємом самостійної роботи. Навчальний курс «Скульптура» має на меті підготувати кваліфікованого фахівця (художника і педагога) з образотворчого мистецтва із високими духовними та культурними характеристиками, розвинутим творчим мисленням, відповідним професійним рівнем художньої майстерності.

«Скульптура» як навчальна дисципліна має необмежені можливості для творчого розвитку мистця і позитивно впливає на формування творчих якостей і високої художньої культури.

Метою викладання дисципліни є:

- оволодіння студентами всіма основними пластичними техніками та застосування набутих знань і навичок у власній мистецькій та педагогічній діяльності;
- підготувати фахівця з високим рівнем майстерності, здатного самостійно творчо вирішувати завдання в художній і педагогічній діяльності.

Основні цілі викладання дисципліни:

- познайомити студента з усіма скульптурними технологіями і техніками;
- навчити студента орієнтуватись у видах і жанрах мистецтва скульптури, користуватись виражальними засобами, стилістикою та мовою пластики;
- виробити знання, уміння і навички, які дозволять студентові самостійно виконувати творчі завдання, а також застосовувати їх в мистецькій діяльності.

Відповідно до вимог освітньої програми студенти повинні

знати:

- цілі та задачі навчального курсу;
- всі різновиди та техніки скульптури;
- визначні мистецькі скульптурні твори;
- творчість сучасних українських митців-скульпторів;

вміти:

- на належному технічному рівні виконувати завдання в різних видах і техніках скульптури;
- створювати та розкривати певні образи за допомогою скульптурних технік;
- застосовувати набуті теоретичні знання на практиці.

2. Пояснювальна записка

Важливе значення у вивченні навчальної дисципліни «Скульптура» займає самостійна робота. Ця невід'ємна складова освітнього процесу у закладі вищої освіти сприяє формуванню в студентів культури розумової праці, ініціативності та пізнавальної активності. Зміст самостійної роботи студентів передбачений робочою програмою навчальної дисципліни, методичними матеріалами та завданнями викладача. Самостійна робота студентів також забезпечується відповідними інформаційно-методичними засобами (конспектами лекцій, навчально-методичними посібниками, підручниками, методичними рекомендаціями з організації самостійної роботи, матеріалами дистанційного навчання), передбаченими робочою програмою навчальної дисципліни. Забезпеченню належного рівня організації самостійної роботи студентів сприяє використання відповідної наукової і періодичної літератури. Самостійна робота студентів є основним засобом оволодіння навчальним матеріалом з навчальної дисципліни у час, вільний від обов'язкових навчальних занять. Вона може проходити в бібліотеці, навчальних аудиторіях, в домашніх умовах тощо.

Навчальний час, відведений для самостійної роботи студентів із навчальної дисципліни «Скульптура», визначається навчальним планом і становить 120 годин.

3. Структура самостійної роботи

Теми самостійної роботи	Кількість годин
Тема 1. Етюд фігури в позі контрапосту	40
Тема 2. Реферат на тему «Скульптура в архітектурному середовищі»	20
Тема 3. Ліпка короткочасних етюдів двофігурних композицій на вільну тему	36
Тема 4. Реферат на тему «Багатофігурні скульптурні твори в мистецтві періоду Відродження»	24
Всього	120

4. Тематичний план самостійної роботи

Тема 1. Етюд фігури в позі контрапосту.

Завдання

1. Виконати каркас.
2. Проліпити в пластиліні кілька варіантів фігур людини з опорою на одну ногу етюдного характеру.
3. Особливу увагу приділити положенню ніг, таза, грудної клітки.

Тема 2. Реферат на тему «Скульптура в архітектурному середовищі».

Завдання

1. Опрацювати відповідну літературу в мету збору матеріалу на задану тему.
2. Скласти план реферату.
3. Сформувати згідно плану текстову частину.
4. Підібрати ілюстрації для додатків.
5. Упорядкувати матеріал реферату загальним обсягом 12 сторінок.

Тема 3. Ліпка короткочасних етюдів двофігурних композицій на вільну тему.

Завдання

1. Виготовити каркаси для ліпки.
2. Промодельювати в пластиліні загальних форм.
3. Проліпити більш детально фігури.
4. Ввести допоміжні аксесуари для глибшого розкриття теми.

Тема 4. Реферат на тему «Багатофігурні скульптурні твори в мистецтві періоду Відродження».

Завдання

1. Проаналізувати наявну літературу за даною темою.
2. Скласти план роботи.
3. Сформувати текстову частину.
4. Підібрати ілюстративний матеріал для додатків.
5. Впорядкувати матеріал відповідно плану загальним обсягом 25 сторінок.

5. Питання для самоконтролю

1. Основні скульптурні види, жанри та техніки;
2. Проаналізувати історичні аспекти виникнення та розвитку пластичного мистецтва;
3. Проаналізувати стилістику скульптурних творів різних періодів;
4. Проаналізувати основні композиційні закономірності в побудові того чи іншого виду скульптурного рельєфу;
5. Визначати скульптурний інструментарій та обладнання за їхніми функціями та призначенням;
6. Розкрити цілі та задачі скульптури як виду та образотворчого мистецтва;
7. Визначати основні принципи обробки різних видів та порід деревини чи каменю;
8. Визначити послідовність та основні технологічні особливості в техніці ліпки та ведення роботи в твердому матеріалі;
9. Визначити породи та типи деревини і каменю для тих чи інших скульптурних композицій.

6. Оцінювання результатів самостійної роботи

Контроль самостійної роботи відбувається у формі перегляду, усних опитувань та оцінювання самостійно виконаних творчо-практичних завдань.

Максимальна кількість балів, яку можуть отримати студенти за теми самостійної роботи				Загальна сума балів
T1	T2	T3	T4	40
12	8	12	8	

8. Рекомендована література

Базова

1. Андрецканіч А. І. Курс пластичної анатомії людини: Навчальний посібник.- Чернівці: Букрек, 2010. - 128 с.; іл.
2. Архипенко О. Альбом.- Київ: Мистецтво, 1989. - 200 с.
3. Баммес Г. Зображення фігури людини.- Берлін, 1985. - 340 с.
4. Бурдель Э. Мистецтво скульптури.- М., 1968. - 312 с.
5. Бірюльов Ю. Львівська скульптура від раннього класицизму до авангардизму (середина XVIII – середина XX ст.)- Львів: Апріорі, 2015. - 528 с: іл.
6. Гоголь В., Диба Ю. Скульптура. Ілюстрована енциклопедія. Том 1 А. Львів: Видавництво Львівської політехніки, 2020. - 408 с.; іл.
7. Гоголь В. Скульптура. Типологія та основні композиційні закономірності монументально-декоративної скульптури в просторовому середовищі. Львів: Видавництво "Друкарські куншти", 2013. - 192 с.; іл.
8. Жишкович В. Пластика Русі-України. X- I пол. XIV ст.- К., 1993. - 362с.
9. Мельник А. Основные закономерности построения скульптурного рельефа.- М. 1985. - 111 с.
10. Моздир М. Українська народна дерев'яна скульптура.- К., 1980. - 192 с.
11. Олександр Архипенко. Альбом.- К., 1989. - 102 с.
12. Писанко М. Рух, простір, час в образотворчому мистецтві.- К., 1995. – 278 с.
13. Степовик Д. Скульптор Михайло Черешньовський.- К., 2000. - 224 с.
14. Чарновський О. Українська народна скульптура.- Львів, 1976. - 144 с.
15. Черешкевич Л. Скульптура. Графіка.- Київ: Дух і Літера, 2011. - 104 с.

Інформаційні (Інтернет) ресурси

1. Оборська С.В. Подієвий менеджмент у мистецтві // Культура і мистецтво у сучасному світі. 2014. Вип. 15. С. 57–63. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/UJRN/Kmss_2014_15_10.
2. <https://d-learn.pnu.edu.ua/developer/course/view/311>